

Η Εβραϊκή κοινότητα της Χαλκίδας

Η Χαλκίδα είναι μία κοντινή στην Αθήνα πόλη της χώρας μας που φημίζεται για τις μοναδικότητες της. Από τις προϊστορικές και ιστορικές της αρχαιότητες μέχρι τους παλιρροϊόμυλους του Ευρίπου η Χαλκίδα ξεχωρίζει, ανάμεσα στα άλλα, και για τη διάσωση μνημείων των τριών ζώντων μονοθεϊστικών θρησκειών που βρίσκονται σε απόσταση λίγων βημάτων μεταξύ τους στον ιστορικό ιστό της πόλης.

Η Αγία Παρασκευή, το Τζαμί Εμίρ Ζαδέ και η Εβραϊκή Συναγωγή δείχνουν ότι παρά τις θρησκευτικές και άλλες διαφορές οι κάτοικοι της πόλης, κατά το παρελθόν, είχαν μάθει να ζουν αρμονικά μεταξύ τους και, μάλιστα, για πολύ καιρό.

Τη Δευτέρα 11 Οκτωβρίου και μετά από αναβολή ενός και πλέον χρόνου λόγω της καραντίνας, ομάδα 18 μαθητών και μαθητριών του Θουκυδίδειου σχολείου, του 1^ο ΓΕΛ Αλίμου, μαζί με τις συντονίστριες εκπαιδευτικούς, επισκέφτηκε τη Χαλκίδα και συνάντησε δύο μέλη της σύγχρονης ολιγομελούς εβραϊκής κοινότητας. Η δράση πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της συνεργασίας του ΥΠΑΙΘ με το ινστιτούτο TOLI της Νέας Υόρκης με σκοπό την προώθηση μιας εκπαίδευσης για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με βάση την ιστορική μνήμη.

Αρχικά επισκεφτήκαμε τη Συναγωγή, όπου ο Μαΐρ Μάισης, με θερμό προφορικό λόγο, μας αφηγήθηκε την ιστορία της ρωμανιώτικης κοινότητας που θεωρείται μία από τις παλαιότερες κοινότητες Εβραίων στην Ευρώπη.

Μάθαμε ότι ο χώρος της Συναγωγής καταστράφηκε έξι φορές στη διάρκεια των αιώνων αλλά όλες ξαναχτίστηκε, ακριβώς στο ίδιο σημείο.

Έπειτα μας εξιστόρησε με συγκίνηση, όπως τα θυμόταν από τα παιδικά του χρόνια, γεγονότα της κατοχής και της φυγής της οικογένειάς του αλλά και άλλων εβραϊκών οικογενειών στα ορεινά χωριά της Εύβοιας για να διασωθούν, υπό την προστασία της Αντίστασης.

Στην ιστορία της διάσωσης της Εβραϊκής Κοινότητας της Χαλκίδας εξέχουσα θέση κατέχει ο Μητροπολίτης Γρηγόριος Πλειαθός, που σαν «καλός ποιμένας» και τιμώντας την ξεχωριστή του θέση, έδωσε ένα παράδειγμα θάρρους και ανθρωπιάς, αφού μαζί με χαλκιδέους Χριστιανούς έσωσε τις ζωές χαλκιδέων Εβραίων από την εκτόπιση σε ναζιστικά στρατόπεδα.

Η μακραίωνη εβραϊκή παρουσία στη Χαλκίδα μαρτυρείται, επίσης, από το παλιό και το νέο νεκροταφείο που συνυπάρχουν στον ίδιο χώρο, μία πράσινη έκταση 17 στρεμμάτων, το οποίο επισκεφτήκαμε, μετά τη Συναγωγή.

Εκεί βρίσκονται πετρόχτιστοι τάφοι, μοναδικοί στο είδος τους, που αναδείχθηκαν από τον προσωπικό ζήλο και την επίπονη εργασία του κου Μαΐρ, οι οποίοι χρονολογούνται

από την περίοδο της Τουρκοκρατίας και ήταν για χρόνια παραμελημένοι και καλυμμένοι με χόρτα και πευκοβελόνες.

Εξωτερικά στο νεκροταφείο, στη μνήμη των θυμάτων του Ολοκαυτώματος, έχει ανεγερθεί μνημείο, το οποίο είναι μοναδικό καθώς πλαισιώνεται από τις προτομές ενός χριστιανού και ενός εβραίου, του Μητροπολίτη Γρηγόριου και του Συνταγματάρχη Μαρδοχαίου Φριζή, που έπεσε ηρωικά στο έπος του 1940.

Η επίσκεψή μας τελείωσε με μια βόλτα στην παραλία της πόλης όπου χαρήκαμε τον αναζωογονητικό αέρα του Ευρίπου και ξεκουράσαμε το βλέμμα μας στην παλλόμενη περιοδικότητα των γαλάζιων νερών του. Τη δράση συντόνισαν οι καθηγήτριες Αθανασίου Αικατερίνη και Μακράκη Αιμιλία.